

(8) Bidden in de Geest

1. Inleiding: gebeden

Twee van de beste boeken over gebed die ik in de afgelopen twee jaar heb gelezen is: het pappa gebed van Larry Crabb¹ en Bidden van Philip Yancey². Het heeft nieuwe impulsen gegeven aan mijn gebedsleven. Deze studie wil ik beginnen met de negen vragen die Larry Crabb stelt aan het begin van zijn boek.

1. *Heb je God wel eens iets gevraagd dat je nooit hebt gekregen*
2. *Heb je weleens gebeden om leiding, in het bijzonder in een moeilijke relatie dat je niet ontvangen hebt?*
3. *Heb je wel eens heel sterk de behoefte gevoeld om Gods stem te horen, en toen geprobeerd te geloven dat je die stem ook echt hoorde, hoewel je daar eigenlijk niet zeker van was?*
4. *Heb je soms het gevoel dat God doof is voor je meest wanhopige smeekgebeden?*
5. *Heb je je na een gebed om rust en ontspanning wel eens leger en eenzamer gevoeld dan voor dat gebed?*
6. *Heb je wel eens meegemaakt dat je je na een gebed om kracht om een verleiding te weerstaand nog net zo zwak voelde als daarvoor? En verleiding sterker werd?*
7. *Ken je God goed genoeg om te genieten van Zijn gezelschap, net zoals je geniet van het gezelschap van familieleden of goede vrienden?*
8. *Wil je God beter leren kennen dan dat je anderen kent en wil je meer van Hem genieten dan dat je van anderen geniet?*
9. *Heb je contact met God op een manier die ervoor zorgt dat je Zijn stem hoort en weet dat Hij er voor jou is, hier en nu?*³

Op welke vragen zou u 'ja' antwoorden? En op welke 'nee'? Ik heb mijn eigen gebedsleven onderzocht op die vragen. Ik heb ook nagedacht wat bidden voor mij betekent en waarvoor ik bid. Ik dacht niet alleen na over het 'wat' bidden maar ook over het 'hoe' bidden.

In mijn leven heeft een verschuiving plaatsgevonden van de eerste zes vragen richting de laatste drie vragen, waardoor ik anders ben gaan bidden. Toch blijf ik een beetje verlegen met het onderwerp bidden. Dit omdat ik zelf het idee heb dat ik daar nog in tekortschiet. Ik zou het meer moeten doen en intenser en... vul maar in.

In deze studie gaan we nadenken over 'bidden in de Geest'. Wat is dat? Hoe doen wij dat of hoe zouden we dit moeten doen? We lezen eerst het bijbelgedeelte dat over dit 'bidden in de Geest' spreekt. **Efeziërs 6:18,19:**

18 En bidt daarbij met aanhoudend bidden en smeken bij elke gelegenheid in de Geest, daartoe wakende met alle volharding en smeking voor alle heiligen; **19** ook voor mij, dat mij bij het openen van mijn mond het woord geschonken worde, om vrijmoedig het geheimenis van het evangelie bekend te maken, **20** waarvoor ik een gezant ben in ketenen. Dan zal ik daartoe vrijmoedig kunnen optreden, zoals ik behoor te spreken.

¹ Uitgeverij: Medema. ISBN 90-6353-490-b

² Uitgeverij:

³ Het Pappa gebed. Pag. 15,16.

2. Bidden in geest

Het eerste dat we mogen vaststellen is dat hier in de oorspronkelijke Griekse tekst niet wordt geschreven over 'bidden in **de Geest**' maar bidden **in geest**. Doordat het lidwoord ontbreekt wordt de nadruk niet gelegd op de persoon van de heilige Geest, maar op een werkzaamheid van de Geest in onze geest. Daarom schrijf ik geest niet met een hoofdletter⁴. Het 'bidden in geest' heeft dan ook alles te maken met de *houding* waarin we bidden. Wanneer we **Efeziërs 6:18** vergelijken met **Efeziërs 2:18** dan wordt ook daar geschreven over 'geest' zonder lidwoord 'de'. Hoewel ik in die studie consequent het woord 'geest' met een hoofdletter schrijf, gaat het daar ook niet direct over de persoon van de heilige Geest, maar over een werk(ing) van de heilige Geest. Door Zijn werkzaamheid in ons (met kracht) mogen wij voortdurend in de nabijheid van de hemelse Vader verkeren. In één (werking) van de Geest, hebben wij toegang tot de Vader. Deze toegang is er altijd. We hebben deze toegang. Niet: we moeten door allerlei rituelen een sfeer creëren waardoor de toegang mogelijk wordt gemaakt. Het is Gods genade dat wij altijd in Zijn aanwezigheid mogen zijn. Zijn Geest is de verbindingslijn met de Vader, door het werk dat hij in onze geest verricht. Vijf dingen zijn belangrijk in dit verband:

1. Bidden in geest is niet afhankelijk van een bepaalde tijd of gelegenheid (bidstond), maar kan ieder moment en op elke plaats. De letterlijke vertaling van **Efeziërs 6:18** luidt:

Door alle gebed en smeking biddende in elk tijdstip in geest en hierin wakende in alle volharding en smeking betreffende alle heiligen...

Het bidden in geest kan in *elk* tijdstip, of zoals de NBG vertaling luidt: bij *elke* gelegenheid.

2. Bidden in geest is niet afhankelijk van een plaats (tempel, kerkzaal, samenkomst). De Here Jezus sprak al over een tijd waarin we de Vader niet meer aanbidden in tempels of andere bijzondere plaatsen, maar in geest en waarheid⁵. Dat wil zeggen dat we altijd en *overal* kunnen bidden. Dit kan variëren van een schietgebedje op het toilet tot een lofprijzing in de vrije natuur.
3. Bidden in geest is niet hetzelfde als bidden in tongen. Sommige uitleggers leggen een verbinding met **1 Korintiërs 14:13-19**, waarin Paulus het bidden in tongen noemt 'bidden met mijn geest'. Uit de context van dit bijbelgedeelte is het niet voor de hand liggend dat Paulus hier iets wil vertellen over tongentaal. Veeleer ligt de nadruk op voorbede. Mijn persoonlijke overtuiging is dat de tongentaal een letterlijke en echte taal is dat tot doel heeft gehad de grote daden Gods te verkondigen aan niet-gelovigen Joden, als een teken voor hen i.o.m. de profetie uit Jesaja⁶. Dit is niet het onderwerp in **Efeziërs 6**.

⁴ Het woord 'geest' wel met een hoofdletter schrijven als vertaling van het Griekse woord, moet altijd op basis van de context en het gebruik van een lidwoord. Zoals bijvoorbeeld in Ef.4:30 waar het alleen kan slaan op de persoon van de heilige Geest. In de oorspronkelijke Griekse tekst komen geen hoofdletters voor.

⁵ Johannes 4:21-24.

⁶ Jesaja 28:11,12. Ik ben mij ervan bewust dat over dit onderwerp talloze meningen bestaan. Daarom schrijf ik bewust dat het mijn persoonlijke overtuiging is. Deze overtuiging heb ik uitgewerkt in een diepgaande studie over tongentaal. Wie hierin geïnteresseerd is kan deze studie opvragen via: rjammers@home.nl.

4. Bidden in geest kan niet zonder de heilige Geest. Het is de heilige Geest in ons die het verlangen wekt om in contact te zijn en te blijven met de hemelse Vader. Het is echter belangrijk dat ons leven zich onderscheidt van een werelds denken, waarin alles draait om de verwerkelijking van ons eigen ik en de vervulling van onze eigen wensen. Als dit denken anders is dan de wereld, kan het toegewijd zijn aan God.
5. Bidden in geest is het laatste onderdeel van de geestelijke wapenrusting. Alle onderdelen van de wapenrusting dienen als bescherming voor de aanvallen van de boze, waardoor we staande kunnen blijven in de huidige tijd. Alle onderdelen werken door gebed. Het is de dragende kracht waardoor we onze lendenen kunnen omgorden met waarheid, ons hart kunnen beschermen met het borstschild van de rechtvaardigheid, en onze voeten het evangelie van de vrede kunnen uitdragen. Door gebed kunnen we de brandende pijlen van de boze doven met het schild van geloof, zijn we ons bewust van redding en zijn we in staat het Woord van God te lezen en toe te passen.

3. Bidden en smeken

3.1. De betekenis van het woord 'bidden' (en gebed)

In de Bijbel worden verschillende woorden gebruikt die in verband staan met gebed. In **Efeziërs 6:18** zijn dat de woorden 'gebed', 'smeking' en biddende. Door de betekenis te kennen van deze woorden, gaan we beter verstaan wat bidden is. Het werkwoord bidden (biddende) is de vertaling van het woord *prosuicomai*. Dit woord komt van het werkwoord 'uichomai'. Uichomai betekent letterlijk iets (hardop) uitspreken. In **Ef.6:18** wordt het voorafgegaan door *pros* dat letterlijk betekent 'tot' in de zin van 'in de richting van' of 'in aanwezigheid van'.⁷ Bidden is hier iets hardop uitspreken tot God in het besef van Zijn aanwezigheid.

In dit bidden ligt het geloof dat Hij het gebed hoort omdat dit bidden de relatie met God veronderstelt. We zouden kunnen zeggen dat dit bidden een 'bij God brengen' is van iets dat op ons hart ligt. Dit bidden kan onophoudelijk⁸, omdat de gelovigen onophoudelijk in relatie mogen zijn met de Vader. Dit bidden is een relationeel gebed. Volgens Larry Crabb ligt daar het geheim van het bidden. Er zijn namelijk een aantal vormen van gebed. We kennen de aanbidding, de dankzegging, de voorbede en het gebed waarin we dingen voor onszelf vragen (soms smekend). Het relationele gebed gaat in de eerste plaats om God zelf en Zijn belangen, Zijn werk en Zijn doelstellingen waarin wij mogen delen. Bidden in geest in elk tijdstip is een verlangen uitspreken naar God en wat Hij wil uitwerken in ons eigen leven en van anderen. Larry Crabb zegt het zo:

Als het relationele gebed in het centrum staat, vormt dat niet alleen onze smeekgebeden, het verandert ook de manier waarop we bezig zijn met alle

⁷ Een woordstudie over gebed vinden we in de brochure 'Heer, leer ons bidden'. Uitgegeven door het Morgenrood. April 1997. Volnummer 198.

⁸ Zie 1 Thes.5:17.

andere vormen van gebed. Alleen op grond van onze relatie met God, hersteld door verlossing en gevoed door relationeel gebed, kunnen we op een goede manier aanbidden, God onzelfzuchtig danken voor zijn zegeningen, voor anderen bidden en dingen voor onszelf vragen⁹.

Als het relationele gebed niet het centrum vormt van onze gebeden, dan kan bidden saai worden en worden bidstonden slaapverwekkende activiteiten van de gemeente. Het is dan geen wonder dat de bidstond vaak de minst bezochte activiteit van de gemeente is.

3.2. De betekenis van het woord 'smeking'

Paulus gebruikt in **Ef.6:18** ook het woord 'smeking' dat afgeleid is van 'smeken'. Smeken is de letterlijke vertaling van het woord 'deomai'. De grondbetekenis van *deomai* is 'willen', 'gebrek hebben aan' en 'nodig hebben'. Wanneer dit woord wordt gebruikt geeft dat aan dat vanuit een nood iets zeer dringend gevraagd wordt.

Velen gelovigen stoppen veel energie in gebeden waarin het gaat om de verbetering van de levensomstandigheden op aarde; de genezing van zieken, een verandering van baan of van collega's waar we het niet goed mee kunnen vinden, onze relatie met partner en/of kinderen, het behoud van mensen waarvan we houden (familieleden, vrienden) etc... Allemaal legitieme gebeden. Maar wat doen we als geen van deze gebeden verhoord worden? Er ligt soms een veeleisende geest in onze gebeden. God moet iets doen... Het gaat ons echter niet altijd om God zelf en de vervulling van het plan en het behalen van het doel dat God heeft voor de huidige fase in de heilstijd.

Larry Crabb schrijft in zijn boek 'gebroken dromen' hierover het volgende:

In de chaos en hartzeer van dromen die verbrokkelen, lijkt God Zich zo vaak terug te trekken. Als we het hards schreeuwen, lijkt Hij soms doof voor ons geroep. Er verandert niets. Echtgenoten komen niet terug. Lesbische dochters blijven lesbisch. Vrienden die wrok koesteren, vergeven niet. Bij het driejaarlijks onderzoek wordt geconstateerd dat de kanker terug is. Onze saaie baan blijft saai. We bidden in alle ernst voor verlichting van de overweldigende druk op ons werk – we komen onder nog grotere druk te staan. We bidden vurig dat de alzheimer zal worden stilgezet – en tijdens het volgende bezoek herkent onze moeder ons niet meer; ze groet alsof we vreemden zijn.

Het is moeilijk deze vreselijke conclusie te negeren: God is als de verpleegkundige die nooit reageert hoe hard we ook drukken op dat kleine knopje naast ons ziekenhuisbed. Hij komt niet om ons te helpen. Hij reageert niet op onze pijn. En dan brengt Hij ons in de war...¹⁰

In de verwarring van onverhoorde gebeden lezen we vervolgens dat we altijd en volhardend moeten bidden en smeken.... Moeten we er dan een tandje

⁹ Het Pappa gebed door Larry Crabb. Pag. 59.

¹⁰ Gebroken dromen; Larry Crabb, pag. 35

bovenop doen. Moeten we nog meer bidden, nog meer smeken? Dit is moeilijk wanneer je levensdromen afbrokkelen. Het kan echter de weg vrij maken tot een diepere relatie met God in overeenstemming met de positie die je in de huidige fase van Gods plan mag innemen voor hem. Nog één keer Larry Crabb:

Het is moeilijker ons verlangen naar God te ontdekken als alles goed gaat. We zouden misschien kunnen denken dat dat er wel is, maar vaak verlangen we er alleen maar naar om God te gebruiken, niet om van Hem te genieten. Gebroken dromen zijn ware zegeningen; ze helpen ons onze echte hoop te ontdekken...¹¹

Weten wij wat de echte hoop is? In Kolossenzen 1:27 schrijft Paulus letterlijk: *Christus in u, de hoop der heerlijkheid*. Daar ging Paulus gebed naar uit¹². Als alles om ons heen wegvalt, als geen aardse droom wordt vervuld, als gebeden om verandering van omstandigheden niet worden verhoord, wordt de weg vrijgemaakt om Christus beter te leren kennen, op de wijze waarop Hij nu gekend wil worden, als de opgestane en verheerlijkte Heer, Hoofd van het Lichaam waar wij de leden van zijn. Bidt en smeekt dat die boodschap mag worden verstaan door jezelf en je medegelovigen

4. Bidden: hoe?

4.1. In een heilige geest

Een tekst die lijkt op **Efeziërs 6:18** is **Judas :20**:

Maar gij, geliefden, bewaart uzelf in de liefde Gods, door uzelf op te bouwen in uw allerheiligst geloof en door te bidden in de heilige Geest.

Taalkundig heeft deze tekst dezelfde constructie als **Ef.6:18**. Voor de woorden heilige Geest staat het voorzetsel 'in' (Gr. 'en'). De nadruk wordt via dit voorzetsel gelegd op 'heilige' in **Judas :20**. Het gaat erom dat we bidden in een geestelijke houding waarin we toegewijd zijn aan God en alleen Zijn belangen op oog hebben. We moeten **Judas :20** lezen als: *door te bidden in heilige geest*. Het is bidden in dat nieuwe leven, die nieuwe gezindheid, die nieuwe heilige geest die door God, de Heilige Geest aan de gelovige is toevertrouwd. Deze geestelijke houding kan echter alleen bewerkt worden door de heilige Geest waarmee we verzegeld zijn, Die het mogelijk maakt dat we toegang hebben tot de Vader, Die wij kunnen bedroeven en verblijden en Die ons blijvend vol wil laten zijn van het Woord van God. Zo kunnen we bidden in een geest van heiligheid!

¹¹ Gebroken dromen; Larry Crabb, pag. 40

¹² Kolossenzen 1:3,9...

4.2. Onophoudelijk als een levenshouding

Als Paulus vraagt om in elk tijdstip te bidden, ligt dat in de lijn van de oproep om onophoudelijk te bidden¹³. Dit onophoudelijk bidden kunnen we verstaan in het licht van **Ef.2:18** waarin we lezen dat wij door de Geest altijd toegang hebben tot de Vader. Dit maakt het mogelijk om te volharden in gebed. We zijn nooit niet in een relatie met de Vader als Zijn kinderen!

4.3. In besef van genade

Er zijn gelovigen die bidden vanuit de genade: name it en claim it. Dit houdt in dat wanneer we beloften lezen in Gods Woord, we deze beloften moeten benoemen (name it) en moeten claimen. Dit vanuit de gedachte dat God de Vader Zijn kinderen niets wil onthouden en ons al het goede wil geven. Het gevaar is echter dat de beloften niet nauwkeurig onderzocht in zijn verband en wij veel meer gericht worden op iets dat we van God willen ontvangen, dan op de relatie met God!

Daarom zal al ons bidden steeds moeten zijn in een besef dat genade! Tegelijkertijd mogen we God loven om het feit dat we in Christus alles hebben ontvangen dat tot leven en godsvrucht leidt en dat ons met Christus alles is geschonken!¹⁴

5. Bidden: wat?

5.1. I.o.m. Gods heilsplan

In het licht van de onderwerpserie 'de Heilige Geest zoals belicht in de Efezebrief' zullen we de vraag waarvoor we moeten bidden ook vanuit de Efezebrief behandelen. In **Efeziërs 1:17-20** staat:

17 opdat de God van onze Here Jezus Christus, de Vader der heerlijkheid, u geve de Geest van wijsheid en van openbaring om Hem recht te kennen: **18** verlichte ogen [uws] harten, zodat gij weet, welke hoop zijn roeping wekt, hoe rijk de heerlijkheid is zijner erfenis bij de heiligen, **19** en hoe overweldigend groot zijn kracht is aan ons, die geloven, naar de werking van de sterkte zijner macht.

Paulus bidt dat we als gelovigen onze roeping verstaan, onze toekomst zullen ontdekken en Gods kracht zullen ervaren.

In **Efeziërs 3:14-19** staat:

14 Om die reden buig ik mijn knieën voor de Vader, **15** naar wie alle geslacht in de hemelen en op de aarde genoemd wordt, **16** opdat Hij u geve, naar de rijkdom zijner heerlijkheid, met kracht gesterkt te worden door zijn Geest in de inwendige mens, **17** opdat Christus door het geloof in uw harten woning make. Geworteld en gegrond in de liefde, **18** zult gij dan samen met alle heiligen, in staat zijn te vatten, hoe groot de breedte en lengte en hoogte en diepte is, **19** en te kennen de liefde van Christus, die de kennis te boven gaat, opdat gij vervuld wordt tot alle volheid Gods.

¹³ 1 Thessalonicenzen 5:17

¹⁴ 2 Petrus 1:3; Romeinen 8:32

Ook hier bidt Paulus voor kracht. Tevens bidt hij dat we de grootte, breedte, lengte, hoogte en diepte van het geheimenis van Christus zullen verstaan en Zijn liefde! Opdat wij vervuld zullen zijn tot alle volheid Gods.

Wat opvalt in deze gebeden is dat Paulus geen voorbede doet in verband met omstandigheden op aarde, maar in relatie tot ons hemels burgerschap. Dit is in overeenstemming met de huidige fase in het heilsplan van God. Deze onderscheidt zich van andere fasen.

Wij als gelovigen leven niet onder de Wet, waarin we een beroep kunnen doen op aardse zegeningen. Wij leven ook nog niet in een zichtbaar koninkrijk van God waarin wij bijv. mogen verwachten dat zieken altijd worden genezen¹⁵. Wij leven in de tijd dat God in het verborgene regeert in onze harten en ons vormt naar het beeld van Zijn Zoon binnen de vorming van het Lichaam van Christus. Als het goed is zou dit onze gebeden voor onszelf en anderen moeten beïnvloeden

5.2. In relatie tot het geheimenis

Paulus roept ons op in **Efeziërs 6:19** om te bidden en te smeken voor onze medebroeders en zusters en voor hemzelf ten behoeve van de verkondiging van het evangelie van het geheimenis. Hij schrijft niet: het zou fijn zijn wanneer jullie een keer willen bidden voor het evangelisatiewerk dat ik doe. Nee, hij doet een klemmend beroep vanuit een grote nood en zorg voor de gemeente om voorbede te doen ten behoeve van de blijde boodschap van het geheimenis. Voor Paulus is deze boodschap zeer belangrijk. En hij vindt dat het voor ons ook belangrijk zou moeten zijn.

Wanneer we echter in de huidige tijd vragen aan willekeurige gelovigen: weet jij wat het geheimenis inhoudt waar Paulus over schrijft in zijn brieven, dan moeten velen het antwoord schuldig blijven. Er wordt dus te weinig gebeden dat de gelovigen deze boodschap mogen verstaan. Paulus maakt echter duidelijk dat daarvoor echt gebeden en gesmeekt moet worden. Want het kennen van het geheimenis werkt als een sleutel tot het hart van God. We gaan door dit kennen verstaan welke intimiteit wij mogen hebben met de Vader in de hemel. De gelovigen zijn namelijk als een geestelijk lichaam verbonden met het Hoofd die de wil van de Vader in dit geestelijke lichaam wil uitwerken door de leden. Het is Christus in ons en wij in Christus.

Juist vanwege deze intimiteit wordt de inhoud van onze gebeden m.i. anders. We zullen ons veel meer gaan richten op de relatie tot de Vader in en door Zijn Zoon dan op allerlei wensen die wij vervuld willen zien. De drie laatste vragen in de serie van negen vragen aan het begin van deze studie zullen dan meer en meer een rol gaan spelen in ons gebedsleven.

¹⁵ In het licht van Jakobus 5.

6. Gedicht: Zo ik leer bidden

Zo ik leer bidden
in waarheid en geest
ontmoet ik
het hart van de Vader
en word ik
bedachtzaam
bedeesd
als ik tot Hem nader.

Zo ik leer bidden
in veranderd gemoed
begin ik
mijn God te bedanken
en vind ik
Zijn liefde
zo goed
dat ik in Hem veranker.

Zo ik leer bidden
in Zijn diep geheim
verdwijnt het
onrustig jagen
en hoef ik
in zoeken
en pijn
om Hem slechts te vragen.